

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Kohteen nimi:	KUNINKAANKARTANON- SAARI	Piirustus nro:t:	VIO 6148/1 VIO 6148/2
Selostuksen laati:	Jaakko Heinonen projektijohtaja	pvm:	17.2.2021
Selostuksen hyväksyi:	Jussi Luomanen kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö	pvm:	12.3.2021
	Maankäyttöjohtaja / Kaupunkiympäristölautakunta	pvm:	pp.kk.2021

Kohde

Kuninkaankartanonsaari sijaitsee Vanhankaupungin (27) kaupunginosassa. Alue on voimassaolevassa asemakaavassa nro 10240 VP merkinnällä. Puiston pinta-ala on 24400 m².

Lähtökohdat

Suunnittelualue sijoittuu Vantaanjokisuulle, Vanhankaupunginkosken välittömään läheisyyteen. Kuninkaankartanonsaari on RKY-alueita. Saari on kokonaisuudessaan kulttuuri- ja teollisuushistoriallisesti arvokas kokonaisuus. Rakennukset ovat asemakaavatasolla suojeltu. Lisäksi Vantaanjoen oma kokonaisuudessaan kuuluu Natura 2000-verkoston joessa esiintyvien vuollejokisimpukoiden ja sauron elinympäristönä. Suunnittelualue rajautuu Vanhankaupunginkoskeen, jonka molempia haaroja on muokattu 1800-luvulta lähtien. Tämä on vaikeuttanut kalojen liikkumista Vantaanjoen ja meren välillä. Helsingin kaupunkiympäristön toimiala laatii parhaillaan kosken itähaaraan erillistä kunnostussuunnitelmaa kalojen liikkumisen parantamiseksi.

Vanhankaupunginkosken maisemaa hallitsee länsihaaran vuonna 1874 valmistunut kivipato. Vanhankaupunginkosken ranta-alueilla toistuvat reunamia tukevat kiviset tukimuurit. Itähaaran puolella oman reunojen materiaaleina vaihtelevat luonnonkivistä muuratut pystyseinämät, betonitukimuurit, luonnontilaiset kalliot sekä luonnonkivistä ja kiviheitokkeesta rakennetut luiskat.

Suunnittelutyön yhteydessä on laadittu kasvillisuuskartoitus, joka toimii suunnittelun lähtökohdaksi. Lisäksi alueelle on tehty puuston kuntokartoitus. Saaren luoteisosassa on vanhan puutarhan alue sekä useita hyväkuntoisia puita. Koko saaren kasvillisuus on monipuolista, vaihtelevaa ja kulttuurivaikutteista. Paikoin esiintyy myös luonnonmukaisen kaltaisia ranta-alueita. Alueella esiintyy sekä vieraskasvilajeja että haitallisia

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

vieraskasvilajeja. Saaren länsipuolella on korkeaksi kasvanut pensasaidanne, joka peittää näkymät padolle.

Suunnitelman sisältö

Toimintojen sijoittelussa on otettu huomioon alueen historialliset kerrokset, kuten vanhan puutarhan alue, hyväkuntoiset puut ja maisemallisesti arvokkaat puut sekä aluetta lännessä ja etelässä rajaava korkea tukimuuri ja siihen liittyvä säilytettävä kivijalka.

Alueen reittiverkostoa muokataan mahdollisimman helppokulkuiseksi. Alueella on suuret korkeuserot, jotka rajoittavat suunnittelua. Vanhan väestönsuojan päälle ja säilytettävän kivijalan sisäpuolelle muodostetaan uudet oleskelualueet pöytäryhmineen.

Saaren länsipuolta reunustaa korkea, maisemallisesti hallitseva muuri, jonka päällä on korkeaksi kasvanut pensasaita ja huonokuntoinen pinna-aita. Pensasaita on osa vanhan puutarhan sommitelmaa ja ollut aikoinaan muotoon leikattu. Vanhan puutarhan kohdalla pensaat vaihdetaan matalampaan lajiin ja alatason rantapuustoa karsitaan harkitusti näkymien avaamiseksi koskelle.

Vanhan kivijalan aukion oleskelupaikka uusitaan nykyistä vehreämmäksi. Purettavan jätekatoksen tilalle muodostetaan uusi oleskelupaikka penkkeineen. Väestönsuojan päälle rakennetaan piknik-paikka. Molemmista aukeaa upeat näkymät padolle. Lisäksi saaren etelärannalle rakennetaan uusi oleskelupaikka.

Alueen kalusteet ja varusteet uusitaan saaren historialliseen luonteeseen sopivaksi.

Pintamateriaalit, kasvillisuus ja rakenteet

Käytävät ovat kivituhkapintaisia. Jyrkissä kohdissa käytetään sidottua kivituhkaa. Sisääntuloväylä ja paikoitusalueet ovat asfalttia. Rakennusryhmän sokkelien vierustat kivetään mukulakivin. Käytävät rajataan reunatuella tai nupukivireunuksin. Sisääntulon paikoitusalue kivetään nupukivin.

Tekniikan museon jätekatos puretaan. Uusi syväkeräysjärjestelmä perustetaan maakellarin alueelle ja on siten nykyistä helpommin huollettavissa.

Saaren itäpuolelle rakennetaan uusi kalastuslaituri. Saaren itärannalla sijaitseva luonnonkivimuuri kunnostetaan tarvittavilta osin. Etelärannalle rakennetaan uusi paasikivimuuri istuskelua varten sekä muutama porrasaskelma. Saarelle rakennetaan yhdet uudet portaat. Kaikki nykyiset puu- ja betoniportaavat uusitaan ja materiaali vaihdetaan luonnonkiveksi tai teräkseksi. Lukkosillan viereiset luonnonkiviportaavat säilytetään nykyisellään.

Vanhan puutarhan sipulikukkaistutukset säilytetään ja alueen puutarhamaista luonnetta kehitetään. Kaikki hyväkuntoiset maisemallisesti arvokkaat ja kulttuurihistoriallisesti

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

arvokkaat puut säilytetään. Kosken itähaaran kunnostamisen yhteydessä rantakasvillisuuden säilymiseen kiinnitetään erityistä huomioita. Tavoitteena on, ettei sitä tarpeettomasti vahingoiteta. Eteläkärjen kivikkoranta ja itärannan rantakallion niitty säilytetään. Haitallisia vieraskasveja torjutaan.

Kasvillisuutta kehitetään nykyistä monimuotoisemmaksi muuttamalla nurmipintoja niityiksi. Saaren eteläosaan muodostetaan niityn ja nurmikon muodostama mosaiikki. Mosaiikkimaisella rakenteella pyritään vähentämään hanhien oleskelua alueella, edistämään luonnon monimuotoisuutta ja samalla mahdollistamaan nurmikoiden käyttö erilaisiin toimintoihin.

Tasaus ja kuivatus

Tasaus säilyy pääpiirteittäin nykyisellään, kuitenkin pienillä muutoksilla uusien raittien kohdalla.

Valaistus

Saaren valaistus päivitetään vastaamaan uutta puistosuunnitelmaa. Valaistusta täydennetään myös sellaisten raittien osalta, joilla se on puutteellinen. Saaren itäinen raitti valaistaan pollarivalaisimin. Uusi valaistus sovitetaan saaren historialliseen ilmeeseen.

Esteettömyys

Kuninkaankartanonsaari täyttää esteettömyyden perustason vaatimukset.